

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhatszöt petitsor egyszeri hirdetésé 30 fill. Többszörös hirde-
tésért jutányosabb. Nyilvtér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-
Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi
Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézet
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Eperjes város külső rendezése.

Lapunk hasábjain minduntalan kénytelenek vagyunk városunk közönségének az utak és utcák elhanyagolt állapota, a város rendszeres tisztántartásának elmaradása, az átjárók kevés volta stb. miatt érkező panaszokat közölni. Különösen most, tavasz idején, fokozott számban érkeznek hozzánk ily felszólalások, melyek majd a város ezen, majd meg azon a részén javítást vagy intézkedést sürgetnek.

Ezek a, sűrűen panaszolt állapotok mindenestre kell, hogy bennünket gondolkodóba ejtsenek. Mert kétségtelen, hogy a közönség kellő ok nélkül és csupán időtöltés vagy mások bosszantása végett a város külső állapotai miatt panaszokat a sajtó tudomására juttatni nem szokott. De tapasztalatból is tudjuk, hogy ezek a sérelmek, ha a sújtottak részéről néha kiszínezve adatnak is köztudomásra, általában véve, valók.

Igen jól tudjuk például, hogy városunk számos utcájának kövezete vagy egyáltalán, vagy mindkét oldalán nincs; az sok helyen romlott; az átjárók kevésszámúak és szintén javítást igényelnek; a vasúti állomáshoz vezető úton, a Bástya-utca déli végén és a Lőcsei-úton a sár óriási stb.

De e mellett elismeréssel kell kiemelnünk, hogy az utóbbi pár évben városunk külső rendezése tekintetében tán többet haladtunk, mint azelőtt 15 éven át. Tudjuk, hogy ez első sorban fáradhatatlan mérnök-tanácsosunk és munkatársainak érdeme. Városunknak sok

pontja és intézménye van, mely az ő jótékony működésök nyomait mutatja.

Újabban, tán amióta a vízvezetékek tetemes bajok merültek fel, és ennek az ügynek ellátása egymagában is sok időt emészt föl, városrendezésünk ügyében sajnálatos *szünetet* tapasztalunk. Nem tudunk, nem igen hallunk e téren újabb reformokról; sem arról, hogy a sok helyütt egészen tarthatatlan állapotok orvoslására a lépések, minden halasztás kizárása mellett, sürgősen megtétnének. Ez az oka, hogy a panaszok mind hangosabbakká válnak.

A sajtón kívül volna még más fórum is, hol a közönség sérelmeit előadhatná, és nyombani intézkedést kieszközölhetne: a városi közgyűlés. Ámde városi közigazgatásunknak ez a fontos szerve újabban alig működik. Hisz a *polgármester 1909-ben, jöllehet immár teljes három hónap mulott el, még egyetlenegy közgyűlést egybe nem hívott!*

Sürgősen kérnünk kell *városrendezési programnak* megállapítását, annak közzétételét és a városi közgyűlés által való jóváhagyását. E tekintetben alaposnak el nem fogadhatjuk a városházán szívesen hangoztatott azt az ellenvetést, hogy pénzünk nincsen. Szíveskedjenek csak jó programot egybeállítani; s majd meglátják, hogy városunk képviselőtestülete és polgárai az igazán indokolt költségeknek megszavazásától, ha városunk fejlesztéséről, szépítéséről és a közlekedés javításáról van szó, visszariadni nem fognak.

Bizalommal várjuk és kérjük tehát városunk tanácsának ebbeli intézkedéseit

Lelkek a mocsárban.

Lapunk számára írta *Tőbori Kornél*.

A fővárosban sokat beszéltek és írtak mostanában a lakászsoráról és egyéb nyomorúságokról. Fűrge újságírók, a kik éjszakai razziákon barangoltak, és óvatos szociológusok, a kik hiteles statisztikát böngésztek, egyaránt konstataáltak, hogy borzalmasan növekszik az inség meg a bűn. Legkivált a gyermekvilágban.

De hát miért nem esik szó a vidékről, az egész országról is? Csak Budapesten pusztít a nyomor és rajta kívül, hogy úgy mondjuk, minden fenéki tejföl?

Bizony nemcsak Budapestre szabad gondolnunk, a mikor az életnek ilyen borzalmairól megemlékezünk. A mikor arról beszélünk, hogy bűn és nyomor születnek csak igazán egy anyaméhben: a társadalomnak abban a legmélyebb poklában, a hová művelt ember pillantása jóformán sohasem vetődik, csak a státszika száraz számaiból sejt valamit létezéséről. És a legszörnyűbb lakója ennek a pokolnak a gyermeklélek. A foglalkozásszerű betörők, a tolvajok, szélhámosok, orgazdák, útonálló seregét — mint valamikor a szultán híres janicsárjait — már a fejletlen gyermekkorban sorozák. A mikor a lélek még olyan hajlékony, mint a vékony fűzfaveszű, s éppúgy hajlik a jóra, mint a rosszra: akkor jelenik meg a modern, káprázatos gazdasági fejlődés ijesztő réme, a tömegnyomor, és végzetes ölelésű karjaival löki, hajja a kicsinyeket a bajba, a züllésbe. A gonosztevők túlnyomó nagyrésze már a gyermekkorában az voit, a mivé a sors kiszemelte. Már a gyermekkorban járta iskoláját későbbi pályájának: a bűntevésnek; és a mikor fejletlen testében alig pislákol még az öntudatlan lélek, már a börtön csemétéje volt. Elhagyott gyermek nemcsak az, a kinek nincsen apja-anya, vagy a kit kilöttek az utcára, hogy ott pusztuljon, hanem elhagyott, kevés kivétellel, a legszegényebb néposztálynak, főképp a munkásnak a gyermeke is. És ha meggondoljuk, hogy az egész napon munkában görnyedő szülők közül hányan hagyják gondozatlanul, az utca nevelésére, kicsinyeket: nem fogunk többé csodálkozni rajta, ha az újságban olvasunk egy-egy

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Modern házaspár.

Jelenet a társalgóban.

(Dr. Kállay Elemér ügyvéd, ajkát izgatottan harapdálva, belép a társalgóba, lehányja felsőruhát, s leheveredik a ruganyos diványra. Ideges mozdulattal tárczája után nyúl, hogy finom cigarettára gyújthasson, de éber fülei hirtelen neszt hallanak, villámgyorsan a szögletbe dobja a börtököt s szeméit haraggal szegzi az ajtó felé. Hangtalanul kipattan az s választékos öltözötű, imponáló hölgyalak jelen meg. Dr. Kállay Elemérné sz. dr. Várlonkay Bella a belépő nő. Mindkettő ügyvéd s, mi a legérdekesebb: férj és feleség.)

Feleség (elégedett mosolylyal férjéhez lép): Jó estét, Elemér, haragszik?

Férj (indulatosan): Még most is üldöz mosolyával? Nem elég, hogy ügyvédi híremet rontja, s annyi fényes közönség előtt meg is szégyenít, de még házi nyugalomban is folyton zavar? Távozzék, asszonyom, most rögtön, egy óra mulva leszámolunk.

Feleség (szeliden): Ugyan, édes férjem, ne heveskedjék, hiszen elég jókor kijelentettem, hogy ne fogadja el a vádlott férfi védelmét, mert kézzelfogható volt az alperes vesztesége.

Férj (felugrik a diványról): Ön akar nekem tanácsot adni, ön, gyenge asszony, jelentéktelen nő, ki az ügyvédi diplomát protekcióval, holmi kétes utakon szerezte, s most szenzációs válóperben véletlenül nyert. Ez igazán nevetséges! Ha... Ha... Ha... Vár-

lonkay Bella jogi tanácsot akart adni Kállay Elemérnek, a híres ügyvédnek, s még hozzá ugyanabban a perben vádló ügyvéd, hol a férje a védő. Micsoda merészség asszonytól, feleségtől, ki anyja is egyúttal, a férje ellenében diadalmaskodni! Önnek nem volt elég dicsőség, hogy azt az erkölcselen némbert aszsonyi furfanggal a büntető paragrafusoktól megmenti, még férjét, a híres ügyvédet is ki kellett gúnyolnia a törvény helytelen értelmezésével s nemtudásával oly nagyszámú közönség előtt, magának a bíróságnak fülhallatára! Hiszen ez borzasztó! És ezt teszi szerető hitvestárs, mintaszerű családanya, ki gőgös dicsvágyában a családi békét is kész megbontani ostoba paragrafusok s cikkelyek alkalmazásával! No, de ez többé elő nem fordul! Egymással szakítunk, holnap beadom a válókeresetet, én leszek a felperes, én, Kállay Elemér, a híres ügyvéd, s majd megvállik, ki lesz a pernyertes! Előre kijelentem azonban, asszonyom, hogy a kis Géza nálam marad. Ebből, míg élek, ügyvéd soha nem lesz! S most nem ismerem többé, idegenek vagyunk, az egymással való érintkezést egyszer s mindenkorra megszüntetjük (Kifelé megy.)

Feleség (hirtelen megfogja kezét, s melegen szemébe néz): Kedves Elemér, álljon meg pillanatra. Hallgassa meg szavaimat, őszintén beszélek. (A férj eltolja neje kezét, s felvállról, s fölényesen néz rá.) Önnek, kedves férjem, nincs oka haragra gerjednie, hiszen felesége sikereinek csak örülhet, ha mindjárt az ön elmarasztalásával és legyőzésével is végződött az ügy. Tettem egyedüli oka az ön gúnyos, lekicsinylő beszéde volt, a melylyel a női nemet illette s annak szellemi

képességét lebecsülte. Világosan győződhetett meg annak ellenkezőjéről, s most már átíthatja, hogy nemcsak férfiak, de gyöngé nők is betölthetik bizonyos esetekben az erősek szerepét, sőt, ha kell, a szó hatalmával még nagy eredményt és tetszést is arathatnak.

Férj (gúnyosan): Ha... Ha... Ha... ön még dicsekszik is? Tudását és rátermettségét velem akarja elhitetni, jöllehet világos dolog, hogy kétes értékű győzelmét — legalább én szerintem — csak a körülmények szerencsés összetalálkozásának köszönheti; egyedül csak ennek, más semminek, megértett engem, asszonyom?

Feleség (lehangoltan): Kedves férjem, hát már más megszólítást nem talál számomra, csupán az «asszonyom» rideg szavával illet? Hiszen hitvestársa vagyok.

Férj (hidegen): Mi szakítunk egymással, illetőleg én máris szakítottam. Semmi kötelek sem csatol engem többé önhöz. Csak arra a «női szellemi képességre» megjegyzem még, hogy a beszéd taktikáját s a meggyőző következtetéseket tőlem vette át, illetve ellette s aztán ellenem fordította élüket. Most pedig állítólagos eredeti tudását fitogtatja előttem! Egész perbeli működése nem volt más, mint nevelés utánzás.

Feleség (szűrő gúnynyal): És ha így lett volna, uram, — jöllehet sértő rágalma alaptalan — mégis az enyém a győzelem, mert előbbi megjegyzésével bebizonyította, hogy csak sablonos formát követ, melyből ha kikölkentik, cserben hagyja minden, úgynevezett tudása s szakértelme.

Férj (a haragtól megsemmisülten néhány pillanatig

esetet, a mikor apró gonosztevőket a legundokabb bűnök elkövetésén rajtakapnak.

Jótekonny egyesületek, a melyek a bűnt és nyomort akarják enyhíteni országszerte, gyűjtenek, és sok tekintetben javítják is a helyzetet — Budapesten. Három évvel ezelőtt alakult végre nagyszabású intézmény, a mely vidékiek pénzén a vidéken is segít. Az Orsz. Gyermekvédő Liga ez, a mely tavaly már tizenkétezer gyermeket mentett meg a pusztulástól s köztük nyolc ezer kilencszáz vidékit. Most is országos akciót folytat a gyermeknapra, a mely április elején lesz. Aktuális tehát az érdekes intézmény ismertetése.

Mit is csinált ez a Liga? Elhagyott és züllésnek indult gyermekek számára intézeteket létesített: Rákosszentimre, Szegeden, Szalonzán, Sopronban. Nagyszabású fiúk számára, Kőbányán pedig leányok részére. Alaposan megvizsgált hajlandóságuk szerint képzeti védettjeit. Van például olyan is, a kiből zenetalentumot fedeztet föl, s a leánya ma híres zongoraművész. A Liga képezte ki Megalkotta a gyermekbírósgát, a mely január elseje óta az ország összes nagyobb járásbírósgáin és törvényszékein működik. A Liga emberei kikutatják a gyermekbűnösök családi körülményeit, a bűntett elkövetésének részleteit és okait, gondoskodnak védőügyvédről s jelentést tesznek a bíróságnak, a mely ennek alapján ítélt. Január elseje óta feltűnően csökkent az elítéltek száma, s a javulással biztató gyermekeket a Liga veszi át külön intézeteibe. Az igazságügyi miniszter pedig elrendelte, hogy az állami javító-intézetek igazgatói is csak úgy helyezhetnek ki gyermeket nevelő-szülőkhöz, ha a Ligát értesítik, és ez védőnőről gondoskodik. Ez pontosan jelentéseket tesz a Ligának, és így állandóan irányíthatják a nevelését.

A beteg gyermekekre különös gondot fordít a Liga. Ingyen ad gyógyítást, orvosi kezelést, az epileptikusokat Baltra küldi, a skrofulásokat Görögnyóáknára, a tüdőbajosokat külön szanatóriumba, másokat pedig a siketnémák, vakok és nyomorékok intézeteibe. Nyáron százaszámra viszik a vézna apróságokat a felsőlelánti, szilágycsehi, remetevasgyári és székelyi fürdő-konviktusokba. A Liga védenceit gondozzák a kassai csecsemőotthonban, a temesvári gyöngelművek-intézetben és a szegedi, nagyvárad, kolozsvári tanonc-otthonokban is. Tengeri szolgálatot létesített főképp olyan fiúk számára, a kik nagyobb subordinációt érdemelnek. A hajókon alkalmazott legénykéik első csoportjairól nagyon kedvező jelentések érkeztek.

Érdekes és fontos része a Liga programjának a külföldi illetőségű gyermekek itthonartása. Azelőtt, ha külföldi illetőségű ember meghalt, árváját vitték ki idegenbe, hogy községre gondoskodják róla, bár apjanyja évtizedekig élt itt s a gyermek szinmagyarnak született. A rideg törvény sok szegény özvegyet megfosztott gyermekétől. Az állam nem segíthet, jön hát a Liga és magára vállalja a nevelést: akkor itt maradhat a gyermek. Már ezerkétszáz gyermeket megmentettek így az országnak. Kivándorló gyermekeit pedig még Amerikából is hazahozatja.

ránéz, majd öklével az asztalra üt s erősen felkiált): Ez hallatlan vakmerőség, megbocsáthatatlan' kihívó magaviselet, mely arra indít, hogy önt... asszonyom... ebből a házból...

(Ebben a pillanatban a kis Géza ujjongva beszaladt, anyja nyakát átöleli, majd apjához ugrik, hogy pacsit adjon, és csokoládés kékét a bozontos szakálba törülje, azután lihegve, gyermekes kárörvendéssel hebegi el a legújabb konyhai hírt.)

Géza: A cesléd... apuka, összetörte... ott kint azt a nagy vázát, azt a szépet, a mit a mamuka vett, ... úgy-e el fogjuk most kergetni, meg is verjük, úgy-e apuka? A Gézát is annyiszor boszantotta...

Férfj és feleség (egyszerre): Jaj, te aranyos, édes kis fiam!

(Mindkettő szemében a szülői szeretet csillog, s égő szerelemmel keresik egymás tekintetét.)

Férfj: Édes feleségem, legyen minden feledve, légy ezentúl az én házas, szerető élettársam... (Gyengéden magához öleli.)

Feleség: Az leszek. (Szerelmes csókjával megpecsételi a helyreállott családi békét.)

Kárpáti Béla.

A múlt évben 14,226 gyermeket mentett meg a pusztulástól.

Természetes, hogy az ilyen nagyszabású működés óriási összegeket emészt föl. És sok-sok ezer kis apróság vár még a megmentésre. Különösen a gyermekbírósgák reformja ró hatalmas terheket a Ligára. Roppant szüksége van tehát a nagyközönség támogatására. A magyar társadalom teremtette meg a Ligát, s csak tőle függ fennmaradása, virágzása. Ez a, nemes-czéliú és hazafias intézmény, a melyet az állam is teljes erejével, szokatlan melegséggel propagál — mint a hivatalos szervezetek legnagyobb társadalmi kiegészítőjét — minden tekintetben részvett az országos támogatásra. A modern szociologia törvénye, hogy a gyermekmentés nem jótekonny, hanem kötelesség, és elsősorban a vidéki közönségre számítanak, a mikor a legnemesebb kötelesség teljesítéséről szó esik.

Vármegyei közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlést március 22-ikén tartotta. A bizottsági tagok igen nagy számban jelentek meg. Az elnök, Semsey Boldizsár főispán mindenekelőtt gyönyörű beszédben emlékezett meg a nemrég elhunyt Hodossy Imréről, ki a törvényhatósági bizottságnak is tagja volt. «Hodossynak — úgymond — mindnyájan ismertük fényes tehetségét, nagy tudását, sokoldalú műveltségét, férfias egyéniségét, jó szívet, nemes gondolkodását. Példás apa, családfele és férj, úgy jó hazafi volt ő. Mint képviselő, évtizedeken át szolgálta az ország közérdekeit. Őt igazán a magunkénak vallhattuk.» Indítványozta, hogy a vármegye a gyászbeszéd fölött mely részvételének kifejezést adjon, kegyeletét jegyzőkönyvében megörökítse és jegyzőkönyvi kivonat útján a családdal közölje. A közgyűlés a főispán indítványát egyhangulag elfogadta.

Az elhalt Hodossy Imre és társa helyébe a törvényhatósági bizottságba Kolosy Miklós és Lerner Mór öttagokat hívták be.

A legnagyobb érdeklődést a héthársi járási főszolgabírói állás és az ezzel megüresedő egyéb állások betöltése keltette. A főispán az elnöklete alatt működött kijelölő-választmányba tagokul Kubinyi Albertet, Lesskó Istvánt és Szemcsényi Jenőt nevezte ki; a törvényhatósági bizottság pedig — Tahy József alispán indítványára — a választmányba Bornemisza Lajost, Fest Lajost és dr. Schmidt Gyulát küldötte ki. A kijelölő-választmány jelentette, hogy a főszolgabírói állásra egy pályázó: Dobay Béla vm. másodaljegyző, tb. főszolgabírói jelentkezett. Őt a közgyűlés héthársi főszolgabíróvá, közfelkiáltással, általános eljenzés között meg is választotta. Ennek kapcsán a megüresedett másodaljegyzői állásra dr. Desseffy István harmadaljegyzőt, harmadaljegyzővé Klauszer Kálmán lemeszi szolgabírót, szolgabíróvá pedig Szeghy Andor tb. aljegyzőt választották meg. Dobay, Klauszer és Szeghy a hivatali esküt, Szeghy ezen kívül a kihágási bírakra előírt esküt is nyomban letette. Dobay Béla a vármegye közönségének bizalmát, tisztviselőtársai nevében is, szép szavakkal köszönte meg. A főispán Szeghy Andor szolgabírót a héthársi járásba osztotta be.

A községi-jegyző fizetési alapról, valamint a körjegyzők napi- és fuvardíjairól szóló szabályrendeletet a belügyminiszter kívánságaihoz képest módosították.

A fegyvertartás korlátozásáról alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter jóvá nem hagyta, mert ezt a kérdést országosan rendezni kívánja. Elfogadták a községre vonatkozó építkezési szabályrendeletet. Ennek értelmében minden községen építési-bizottság alakítandó; s ez teszi meg a javaslatot a főszolgabírónak. A rendőri kihágásokról alkotott szabályrendeletet a miniszter jóvá nem hagyta, mert a személyes szabadságot túlságosan korlátozza. Kívánságai értelmében módosították. Úgyszintén a hetivásárlatogatási szabályrendeletet is. E szerint nem helyben lakó iparosok a hetivásárokat nem látogathatják. A Zboron felállítandó fiók-gyógyszertárra vonatkozólag Laszlo Ede felsővízközi és Tirscher István bárftai gyógyszerészek által beadott kérvényeket a belügyminiszterhez elutasító véleménynyel terjesztik föl, mert a község a főszolgabíró, a várm. egészségügyi bizottság

és a t. főorvos a fiók-gyógyszertár engedélyezése ellen nyilatkoztak. Id. alapi Salamon Gézának a lubotény—palocsai, 7 km. hosszú úton gyakorolt szárazvámrol való lemondását tudomásul veszik. Ezt az útszakaszt kezelésbe a vármegye átveszi; Salamon azonban köteles a fedőanyagot 10 éven át és 24 köbm. fenyőfát szolgáltatni. Ladomérvágása községet kötelezték, hogy a községi iskola költségét vegye föl költségvetésébe; további ellenkezés esetén a főszolgabíró intézkedni köteles. Elutasították Zipszer Lajosnak felelősségét elterelésére vonatkozó határozata ellen és a bérletet (1706 kor. bérrel) Zamborszky Bélánál hagyták.

Zempléni vármegye átiratára kimondották, hogy a mindinkább fenyegető külpolitikai helyzet közepette és a jogosulatlan nemzetiségi aspirációk ellensúlyozása s a magyar állameszme megerősítése érdekében, a vármegye közönsége elérkezettnek látja az időt arra, hogy a jelenlegi képviselőházban szövetkezett hazafias pártok kormányképes program alapján egyesüljenek. Ily értelemben a kormányhoz és a képviselőházhoz feliratokat intéznek. Pestvármegye megkeresésére kijelentették, hogy a közjogi testületek (községek stb.) részére pénzintézetek létesítését és azon testületek pénzeinek ezekben való elhelyezését elodázhatatlanul szükségesnek tartják. Fölkérlik ennél fogva a Vármegyei Tisztviselők Orsz. Egyesületét, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék, és azt készítse elő. Pozsony város átiratára a miniszterelnökhöz a pornográf irodalmi termékek árusításának eltiltása végett feliratot intéznek. Háromszék vármegyének a középirtokos-osztály védelme tárgyában küldött átiratára kimondták, hogy a vármegye közönségének e tárgyban 1902-ben elfogadott memorandumát változatlanul fentartják; figyelemmel mégis a földmívelésügyi miniszter által legújabbban előterjesztett telepítési törvényjavaslatra, a memorandumnak fölterjesztését mellőzik. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye átiratára a belügyminiszterhez az 1883: XV. t. cikknek oly módosítása végett felírnak, melylyel a községi pótdadónak egy összegben való kivetése és együttes előírása és kezelése kötelezővé tetsésk.

Tivadar Lajos várm. irnok özvegy részére 453 kor. ellátási és lhat András útkaparó részére 272 kor. nyugdíjat állapítottak meg. Dr. Gottlieb Jakab orvostudori oklevelét kihirdették. Eperjes város 1909. évi költségelőirányzatát elfogadták. A Budapesten augusztus 29-ikén kezdődő, XVI. nemzetközi orvosi kongresszusra dr. Ferstein Márk t. főorvost kiküldték. Tudomásul vették az alispán rendszeres negyedévi jelentését, mely néhai Hodossy Imréről igen szépen és kegyeletesen emlékezik meg, és előadja, hogy a temetésen magát a vármegye, a főispán vezetése alatt, negyventagú küldöttséggel képviseltette.

Ezekon kívül a közgyűlés még számos, kisebb-nagyobb ügyet intézett el.

Szinészeink.

Innen-onnan hat hónapja lesz, hogy Szabados László szinigazgató Eperjes várost társulatával elhagyta. Azóta Igló és Lőcse szeretettel ünnepelték őt. A tisztelet, jóakarát spontán nyilatkozott meg mellettük. A helyi sajtók organumai igen dicsőreleg nyilatkoztak felőlük s ezek a dicsőretek eljutottak a fővárosi lapok hasábjaira is.

Az északmagyarországi szinikerület március 5-ikén Iglón tartott gyűlése elismeréssel méltatta Szabados igazgató érdemeit és egyhangulag újabb egy évre — pályázat kiírása nélkül — neki adta a kerület igazgatását.

Ilyen hírek után nyugodtan nézünk színészeink jötte elé. Hiszszük, hogy a mi igényeinket is ki fogják elégíteni.

Ha nem csalódtunk két év alatt, négy idényen át Szabados agilis működésében, szorgalmas tevékenységében, ma is örömmel várhatjuk a szini szezon kezdetét. Ez, reméljük, meg fogja erősíteni a dicsőreket.

Mint a múltban, úgy most is, sok érdekes, szép és tartalmas újdonsággal fogja öregbíteni élvezetünket, tudásunkat. Műsorán ott találjuk az olasz irodalom egyik legszebb, leghatalmasabb alkotását: «A biboros»-t. Ez fölhívta a gondolkodni tudó világ figyel-

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

— TETŐFEDŐANYAG. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és

mét, és a művelt nyugat nemzeti ma is szívesen látják színpadaikon. Fölmelegedhetünk Bernstein világhírű munkáján, az «Izrael»-en. Idegrendszerünket teljesen hatalmába keríti; tűz gyanánt fut ereinken végig minden szava. Leköti lelkünk nemesebb részét érdekes meseszövéssel Abonyi: «A gyermek» című drámájával; könyvet csal a szemünkbe az a színes tónus, mely kedves történetét átlenget. Kacagásra készlet, szórakoztat Gárdonyi: «Falusi verebek», ötletekkel bővelkedő életképe. Fülbemászó, édes zenével, bájos, tiszta mesével kedveskedik «A jókedvű paraszt», Fall Leóának óriási sikert ért operettje. Nem marad mögötte: «A szerencse-malac» és «Hódító keringő» szép ritmikája sem stb. Kevés itt a hely arra, hogy azt a sok mulattató, ügyes dolgot le tudjuk írni.

Nemsokára itt lesz a gárda, hogy egy rövid színi szezon emlékével örvezzetessen meg bennünket.

A színtársulat Eperjesen tán már e hó 29-ikén, de minden esetben húsvétra működését megkezdi.

—r.—ó.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Márczius 15. Gíralton. A Széchenyi-Kör gíralti népnevelési szakválasztmánya, az ottani állami elemi iskola közreműködésével, lelkesen megünnepelte márczius idusát. Hazafias megnyitó-beszédet tartott *Jesztrébényi* Gyula igazgató-tanító. A tanulók ügyesen szavaltak és szépen énekeltek. Körtvélyessy Ádám s-jegyző, Sebej István adótsízt és Stucker Margit erős igyekezettel előadták Pásztor József: «Márczius 15.» című szindarabját. Este társasvacsera volt, a melyet reggelig tartó táncz követett. Úgy a délutáni ünnepélyen, mint a vacsorán a tapolyi járás egész intelligenciája résztvett.

Az analfabéták oktatása. A Kör, még mielőtt az ezirányú országos mozgalom megindult volna, elhatározta, hogy a magyarul nem tudó felnőttek részére tanfolyamot nyit. Ennek hallgatói kiválóan szép eredményt mutattak föl. Ez évben pedig a katonai analfabéták részére szervezett két tanfolyamot. Ezek tárgya, az írás, olvasás és számoláson kívül, a magyar nyelv tanulása volt. A tanfolyamok mindegyike január 4-ikén vette kezdetét és márczius hó 21-ikén zárult. Azokban a tanítás hetenként 5—5 órán át, este 5—7-ig, mintegy 100 órában tartott. Az egyik tanfolyamon az 5-ik gyalogezrednek mintegy 60 katonája, a másikban pedig a 67-ik gyalogezred, a tüzérség és a honvédség analfabétái vettek részt. A tanfolyamok vezetői: Chityil Pál igazgató, Remenyik Lajos, Wick Gyula és Székely Adolf tanítók voltak. A tanfolyamokat a Kör 300 koronával segélyezte. Az Orsz. Közművelődési Tanács a hallgatókat ellátta tankönyvekkel és írószerekkel, úgy magyar jutalomkönyvekkel. A márczius 21-ikén megtartott vizsgálaton résztvettek: Semsey Boldizsár, Sárosvármegye főispánja, Tahy József alispán, dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő, br. Vever János vezérőrnagy, Halfar Viktor ezredes és több katonai előkelőség, kik a tanfolyamok iránt mindenkor a legnagyobb érdeklődést tanúsították. A kir. tanfelügyelő, ki a tanfolyamokat szervezte és irányította, lelkes szavakban üdvözölte az egybegyűlteket, megköszönte támogatásukat, a tanítók fáradozását. Végül a katonákhoz intézte a következő buzdító szavakat: «Most pedig hozzátok fordulok, katonák, polgártársak, magyarok! Látjátok, hogy a magyar haza szerető gondossággal öleli keblére minden hű fiát. Rólatok is gondoskodni kíván, hogy tudjatok magyarul olvasni, írni, számolni és a haza nyelvén beszélni; hogy, ha a magyar hazában éltek, ismerjétek annak nyelvét, hogy így boldogulhassatok. Szeressétek tehát a hazát, a legelső magyar embert: a koronás királyt! Legyetek jó katonák, derék hazafiak és becsületes magyar emberek!»

A Kör zeneiskolája. A zeneiskola iránti érdeklődés városszerte rendkívül élénk. A közönség köréből az iskola szervezését előkészítő bizottság tagjait folytonos kérdésekkel ostromolják. Ily körülmények között nagyon valószínű, hogy az iskola létesítése elé akadályok nem gördülnek, mert — értesülésünk szerint — eddig is többen jelentkeztek. A bizottság a zeneiskola szervezését tartalmazó levelet bocsajtott

ki, melyekhez egy-egy, aláírás végett mellékelt belépési nyilatkozatot is csatolt. Ily ívek a bizottság tagjainál: Matherny Gusztáv elnöknel, Káldi Soma, Wick Béla, dr. Propper József, Becht József, Moyses Miklós, Hoffmann Ferencz és Nikelszky Zoltán tagoknál, valamint Kósch Árpád és Theisz Ármín üzleteiben vannak. *Tájékozódás végett ez úton is kéri a bizottság társadalmunk azon tagjait, kik gyermekeiket a zeneiskolába beírni szándékoznak, hogy a jelzett felhívásokhoz csatolt nyilatkozatokat mielőbb aláírni küldjék.* Az iskola szervezését általánosságban körülvonuló felhívás az alábbiakban közöljük: «A Kör 1909. márczius 14-ikén megtartott közgyűlésében zeneiskola létesítését határozta el. A létesítendő zeneiskola szervezetére vonatkozólag a közönséget a következőkben van szerencsénk tájékoztatni: A zeneiskola — létesítése esetén — az 1909—1910. tanév kezdetével kezd működését, és a tanév végeztével szünteti azt meg. Az egyes zeneszakokban az Országos Zeneakadémia tanterve szerint nyújt oktatást, még pedig a zongora, hegedű, orgona, ének vagy cimbalom gyakorlati tanszakokban. Ezenkívül pedig a tanítványok minden egyes tanszakon elméleti tantárgyakban is nyernek oktatást. Minden tanszak, a növendékek fokozatos kiképzése céljából, — a szükségnek megfelelőleg — több osztályból fog állani. Az egyes tanszakokban a növendék heti 3 órában kap gyakorlati oktatást. Tandíj címén minden tanszakban havonta előzetesen, még pedig minden hó 1-ső napján, 10 kor. fizetendő. Ezenkívül a beiratkozás alkalmával, beiratási és hangszerhasználati díj címén, minden növendék évenként 8 koronát fizet az egész tanévre. A beiratkozás az egész tanévre kötelező. A zeneiskola tanárai: *Becht József, Hoffmann Ferencz, Káldi Soma és Moyses Miklós.* Egyebekben az igazgató-választmány által megállapítandó ügyrend irányadó. Minthogy a zeneiskola létesítése csak akkor lesz lehetséges, ha megfelelő számú növendék kötelező beiratkozása biztosítva van, de a zeneiskola helyiségének megválasztása céljából is a növendékek számát ismernünk kell, ez okból jelen tájékoztatókhoz egyidejűleg nyilatkozási űrlapot is csatolunk. Ennek aláírásával az illetők kötelezi magukat, hogy az 1909—1910. tanévre gyermeküket a zeneiskolába beiratják, s a fennebb ismertetett díjakat az egész tanévre megfizetik. A megfelelően aláírt nyilatkozási űrlapok 1909. április 18-ikáig *Matherny Gusztáv* zeneszakválasztmányi elnökhöz küldendőek be.»

HIREK.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Schulcs József* bártfai adóhivatali II. oszt. pénztárnokot I. oszt. pénztárnokká a VIII. fizetési osztályba, *Gottlieb Samu* és *Horovits Miksa* eperjesi adóhivatali ellenőrt, illetőleg adóhivatali segédet IX. fizetési osztályú adóhivatali ellenőrré, illetőleg adóhivatali segéddé, *Káldi Imre* eperjesi adótsíztet adóhivatali segéddé kinevezte.

— **Tanfelügyelőnk a tanítókhoz.** Vármegyénk tanfelügyelője, dr. *Tergina Gyula*, a közoktatásügyi miniszter rendeletére támaszkodva, a megyebeli tanítósághoz gyönyörű felhívást intézett. E rendeletben a többek között ezeket mondja: „Küldök egy fekete tarsolyt. Ennek nyílása: a «néma száj» rettenetes pusztító népbetegsége irányozza a figyelmet: a tüdővészre. 80,000 ember hal meg hazánkban évente tüdővészben. Négy mohácsi csatával mérkőzik a tüdőbetegségnek nemzeti pusztítása minden évben. És a mi leginkább elkeserítő, az az, hogy a tüdőbetegnek leg-többjét meg lehetne menteni, csak idejekorán gyógyító-házban (szanatóriumban) helyezhetnők el őket. Már áll egy intézetünk: a lugoserdei József Szanatórium. Négyszáz halódó felebarátunkat ragadjuk vissza évente a halálból az életnek. Némi dicsekvéssel hirdetjük, hogy ingyenes segélynyújtásunkat az intézet másfél éves fennállása óta 39 tanító, tanítónő, illetőleg ezek családja vette igénybe. Méltó, hogy mi is fogadjuk jó szívvel, mikor az egyesület hozzánk kérő szóval jön. A húsvéti öntözködések során majd minden gyermek néhány ajándék-fillérhez jut. Fölkérem tanító urat: ébresszék föl a zsenge gyermeklelkében a könyörületesség szánó érzetét. Mutassák föl tarsolyainkat. Mondják meg a gyermekeknek, hogy ennek «néma szája» hány ezer meg ezer, a halál pítvarában életeért sóvárgó emberért

könyörög. Gyűjtsenek a gyermekek körében. A gyűjtés sikeréről jelentést kérek.” A lelkes felhívás alapján vármegyénk iskoláiban gyűjtés lesz a szegénysorsú tüdőbetegek embermentő alapjára. Bizunk vármegyénk tanítóságában, hogy az országos gyűjtésben előljárnak, s nem egy halódó embernek életét éppen az ő ember-szeretetük és lelkesedésük menti meg.

— **Dr. Takács Menyhért** jászóvári prépost-prelátus, főrendiházi tag márcz. 21-ikén Eperjesen, «Erkölc és tudomány» czímen, a Rákóczi Kath. Kör nagytermében felolvasást tartott. A magasrangú vendéget a pályaudvaron a kör küldöttsége várta és ennek nevében *Zaborovszky Béla* prépost-plebános üdvözölte. Takácsal Kassáról tizenegyen jöttek át. A felolvasás nagy irodalmi tájékozottságról tesz tanúságot, igen magas színvonalú volt, s habár nézeteinek egyikében-másikában némely hallgatója nem osztotta is a hatás általában nagy volt. A tudós pap a tudomány keletkezését, ágait, az emberiségre vonatkozó nagy fontosságát fejtegette és bizonyította, hogy a tudomány csak akkor mozdítja elő az emberiség jólétét, ha erkölcsi alapon épül. Ezt az alapot Sokrates vitte be a tudományba elsől, irányt jelölve a helyes szociológiának. Védelve alá vette az egyházat s ráfogásnak jelentette ki azt a mondást, hogy a róm. kath. egyház a tudományos kutatásnak és haladásnak ellensége. Az egyház szerinte csak az erkölcsstelen, tehát az emberiség jólétét gyökereiben aláásó és a társadalmat felforgató s tudományok hazudót, törekvéseket perhorreszkálja. — Az ünnepség befejeződésével a prépost-plebános látta vendégeit az illusztris felolvasót és a kassaikat.

— **Papok nyugdíjazása.** Az egyetemes nyugdíjügyi bizottság *Urban Adolf* tapolyhanusfalvai és *Dubovay Béla* miskolczi evang. lelkészeket, saját kérelmekre nyugdíjazta.

— **A járásorvos özvegye.** Dr. *Steinauer János* gíralti járásorvos néhány hónapi hivataloskodás után meghalt. Özvegye ellátásért folyamodván, Sárosvármegye márcz. 22-iki közgyűlése kimondta, hogy mivel a néhai járásorvos szolgálata következményeként halt meg, őt úgy tekinti, mintha tíz évet szolgált volna. Mivel így őt magát 40% nyugdíj illette volna, özvegyét 20% ellátási díj illette meg, s így részére évi 400 koronát utalványozott ki.

— **Halálozások.** *Mertsch János* felügyelő és ügyosztályvezető a Máv. igazgatóságánál, márcz. 18-ikán Budapesten elhunyt. Benne *Semsey Natália*, *Semsey Miklós* eperjesi állomásfőnök nővére, férjét gyászolja.

Schwarcs Ede, kereskedő, Sárosvárm. törvényhatósági bizottságának, Eperjes szab. kir. város képviselő-testületének és az eperjesi izr. hitközség előljáróságának tagja, kir. törvényszéki kereskedelmi ülnök és a Chevre Kadisa alelnöke márcz. 23-ikán, élete 60-ik évében elhunyt.

Id. *Wallentinyi Samu*, az egyházszervezési ág. h. ev. egyháznak 44 éven át volt hűséges lelkipáspáter, Nógrádvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, márczius 21-ikén Rimaszombatban, életének 68-ik évében örök nyugalomra tért. A megboldogultban dr. *Wallentinyi Samu* koll. főgimn. tanár édesatyját vesztette el.

— **Választás.** Az Eperjesi Takarékpénztár igazgatósága *Klobusitzky Béla* bankegyleti hivatalnokot — 62 pályázó közül — segédkönyvelővé megválasztotta.

— **Az Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet** márczius 28-ikán, vasárnap, délután 4 órakor, a városháza tanácstermében V-ik rendes közgyűlést tartja.

— **A takarékpénztárak megrohanása.** Az Eperjesi Takarékpénztár a napokban a háborús hírek következtében a vidéki földművesek részéről erős runnak volt kitéve. Úgy a mult, mint ezen a héten több száz gazda jelent meg a takarékpénztár helyiségeiben, és betéteinek visszafizetését kívánta. Hétfőn, hetivásári napon, a tolongás oly nagy volt, hogy a rend fentartása végett a rendőrség is segédkezet nyújtott. A takarékpénztár a betéteket nyomban visszafizette, s az alapszabályszerű felmondási határidőt igénybe nem vette. Ez hitelképességét és szilárdságát bizonyítja. Hasonló megrohanásnak volt

Sirolin

Elmetti az érvényes és a testület, megkapott a közhírt, váladékot, őjelli izradást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számkököhögés, skrofulozis, influenza

ellen szüntelen tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint ahogy értékesen utasításokat is kínálnak, kérjük mindenkit „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Magyar orvosok részére a gyógyszerárakban — Ami Orvostudományok —

kitéve a Bártfai Takarékpénztár és több más vidéki pénzintézet is. Ezek a felmondási határidőt többnyire igénybe vették.

— **A Kath. Népszövetség** a mult vasárnapon Mérken gyűlést tartott. A beszédet *Hrabovszky* István róm. kath. plébános tartotta.

— **Panszlávok Eperjesen.** *Szkicsák* Ferenc, ismert nemzetiségi képviselő és dr. *Barovszky* Lajos ügyvéd, a nemrég Losonczon alapított panszláv banknak igazgatója, a mult héten Eperjesen és vidékén tartózkodtak. Czéljuk állítólag az, hogy Eperjesen legközelebb nemzetiségi célú pénzintézetet alapítsanak.

— **Húsvéti tojások,** magyar gyártmányú illatszerek és locsolók *Theiss* Árminnál Eperjesen, Fő-utca 58. sz. alatt nagy választékban, olcsón kaphatók.

— **Eperjesi jogászok külföldön.** *Ficker* Ferenc és *Nikelsky* Zoltán, az eperjesi jogakadémia hallgatói, tanulmányaik folytatása céljából kilenc hónapot Franciaországban töltöttek. Hallgatói voltak a párisi híres Sorbonne-egyetem jogi karának, s Franciaország egy részét beutazták. Az eperjesi jogakadémiára nemrég visszatértek. Törekvésük mindenestre elismerést érdemel.

— **Az eperjesi, nagyborsbású kórház építési ügye** az elmúlt évben nem szünetelt. A belügyminisztérium a várost felhatalmazta, hogy 150,000 koronányi kölcsönt vegyen föl. Ez összeg az ápolási napidíjak által lesz törlesztendő. A város a kórház építéséhez szükséges tervekkel pályázat útján készítteti el.

— **A zártkörű francia második és utolsó színelőadás** az «Erzsébet»-árvaház termében ápr. 1-jén, csütörtökön fog megtartani. Műsor: 1. *Recitation*. 2. «*Le Chevrier d'Alsace*» Saynète de Paul Croiset. Personnages: Frantz et Fridolin. Scène en Alsace, dix ans après la guerre. 3. *Permettez, Madame...* Comédie en un acte par Labiche. Personnages: Bonacieux; Mme Bonacieux; Blanche, leur fille; Henri; Léon, oncle d'Henri; Julie, femme de chambre; Baptiste, domestique. A zenét a cs. és kir. 5. gyalogezred szolgáltatja. Kezdeté pont 6 $\frac{1}{2}$ órakor. Pénztárnyitás 6 órakor. A helyek nincsenek számozva.

— **Gallérok, kézelők** legszebben tisztítanak *Haltenberger* Béla gőzmosógárában, Kassa. Képvisele Eperjesen *Theiss* Ármín czég által.

— **Pályázat.** A tótsóvári m. kir. erdőhivatal két erdői állásra — április 30-iki lejárattal — pályázatot hirdet.

— **Friss dunai halak** minden péntekre előjegyvezhetők *Kun* Sándor (ezelőtt Holénia) tüzserés csemege-üzletében.

— **A telefondíjak mérséklését** kívánja a miskolci kereskedelmi és iparkamara legutóbbi közgyűlése, még pedig: Miskolc—Eperjes, Miskolc—Kassa stb. közti forgalomban. Ez irányban a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztést intézett.

— **Sok úriembernek** föltűnik, hogy az *Andrényi*-pezsgőnek nem sárga hanem úgynevezett «champag e»-i színe van. A szép világos szín annak bizonyítéka, hogy az *Andrényi* pezsgőhöz csak fürtönként megvalogatott, tiszta hegyi fajborokat használnak. Ez a körülmény adja meg az *Andrényi*-pezsgőnek a kellemes, zamatos ízt, remek illatot.

— **Márczius idusa Kiszzebenben.** Kellő fényvel, a hazafias meggyőződés egész melegét latba vetve, ünnepelte a város a magyar szabadság hajnalhasadásának e magasztos ünnepét. A szent ünnep előnapjain hazafias tartalmú falragaszok hirdették e nap magasztos voltát és erkölcsi súlyát. A hirdetések így hangzottak: «Polgárok! Véreink! Minden nemzetnek vannak gyász- és örömnempei. Márczius 15-ike örömnempe; a szabadság hajnalhasadásának ünnepe. Ezen a napon aratott győzelmet a lángoló tetterőtől duzzadó ifjúság egy elvetemült, egyoldalú, penészes rendszernek csökönyössége s szögletessége fölött. E napon ragadta ki magát az erőszak vaskarmai közül a szabad gondolat. Polgártársak! Fűröszzük meg lelkünket a szabadság szent tüzében! Tömörüljünk, ünnepeljünk s lelkesedjünk! Frissítsük fel életkedvünket s acélozzuk akaratomkat a további küzdelemre, mert e napnak erkölcsi hatalma, súlya van: a szabadság becseinek átérése. Forró hazaszeretünk egész hevével áldozunk a márcziusi eszmék diadalának s a magyar szabadságnak! Délután 6 órakor lelkes, hazafias ünnepélyt tartunk a kegyesrendi gimnázium tornacsarnokában. Ott legyetek, Polgártársak, valamennyien! Este világítsuk ki ablakainkat! Mutassuk meg, hogy tudunk lelkesedni s, ha kell, tenni is! A rendező-bizottság nevében: *Puder József*, gimn. tanár.» Sajnálattunknak kell azonban kifeje-

zést adnunk afölött, hogy a város külső képe a nagy napot alig árulta el. Lobogódszról, a mely oly fényesen hirdeti a belső hazafias érzelmet, alig beszélhetünk, mert hiszen alig egy-két zászló lengett. Elég szomorú, de tény. Estefelét, hat órakor, lelkes ünnepélyt tartottak a kegyesrendi gimnázium tornacsarnokában. Ott volt a város apraja-nagyja, hogy lelkesedést merítsen e nap jelentőségéből. Az ünnepély a következő sorrendben folyt le: 1. «Előre», induló. Énekelte a gimnázium énekkara. 2. Ünnepi beszéd. Mondotta *Toppiczser* György, ügyvéd. 3. «A nagymajtényi síkon», ének. Előadta a gimnázium énekkara. 4. «Talpra, magyar!» Szavalta *Csura* Miklós, gimn. tanár. 5. «Isten, áldd meg.» Énekelte a gimnázium énekkara. Az ének szépségéért hálás köszönetét tolmácsolja a rendezőség *Surányi* Gyula gimnáziumi tanárnak, a ki, mint rendesen, e napon is nagyon szórakoztatott. Este társasvacsorára ültek egybe a Széchenyikör termében, mely zsúfolásig megtelt. Jó hangulat közepette *Puder* József, gimnáziumi tanár emelkedett szólásra, s elmondotta a «Kossuth-serleg» beszédet. Röviden a nagy nap jelentőségét s a mai viszonyok sivárságát tette szóvá.

— **Válságos idők** következnek ránk előreláthatólag már a közel jövőben. Háború és belső politikai válság fenyeget. Ily időben intelligens ember nem nélkülözhet egy jól értesült s minden eseményről bőven és kimerítően beszámoló napilapot. Szinte fölösleges is tehát felhívni a magyar olvasóközönség figyelmét a *PESTI HIRLAP*-ra, mely az április—júniusi negyedévre új előfizetést hirdet 7 (hét) koronával, de egy-egy hóra is megrendelhető 2 kor. 40 fillér előfizetési áron, mely legcélszerűbben postautalványon küldhető, a *PESTI HIRLAP* kiadóhivatalának címezve (Budapest, V., Váci-körút 78.). A *PESTI HIRLAP* ma kétségtelenül legjobb és legelterjedtebb lapja Magyarországnak, mely naponta a legbővebb tartalommal és legnagyobb terjedelemben jelenik meg, felülmúlva minden más napilapot. Munkatársai elsőrendűek, hírforrásai kitűnőek, tudósítókka a külföld minden nevezetesebb pontján; háború esetén külön harctéri tudósítók fogják ellátni bős és hiteles értesítésekkel. A lap állandó előfizetői még abban a kedvezményben is részesülnek, hogy évenként díjtalanul kapják a *PESTI HIRLAP* nagy képes naptárát és a *DIVAT SZALON* című pompás divatlapot kedvezményes áron rendelhetik meg, mert a *PESTI HIRLAP* és *DIVAT SZALON* együtt negyedévre 9 korona. (Kiadóhivatala: Budapest, Váci-körút 78.)

— **Márcz. 15. Tótsóvárrott.** Tótsóvár közönsége a márczius 15-ikének nagy napját méltóan ünnepelte meg. Dél előtt a r. kath. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen a tisztviselők testületileg vettek részt. Este az Állami Tisztviselők Köre nagytermébe «hazafias estély»-re igen szépságú és előkelő közönség gyűlt egybe. Az ünnepély a *Himnusz*nak eléneklésével kezdődött. Majd *Kremnitsky* Amand, a kör elnöke, magvas megnyitó-beszédet mondott, melyben márcz. 15-ikének jelentőségét és vívmányait szép, lelkes előadásban egybefoglalta. Élénk eljenzés és taps követte a tartalmas szónoklatot. Utána *Toperczer* Elek né zongorán «Magyar ábránd»-ot játszott, s diszkrét, finom játékával mindenkinek tetszését megnyerte. *Komán* Artur a «Talpra, magyar»-t szavalta. Tűz és lelkesedés sugárzott ki előadásából, mely hatását a közönségre el nem tévesztette. Majd *Blattny* Lenke — *Preissner* Nándorné szabatos és ügyes technikára valló zongorakiséréte mellett — «Rákóczi Rodostón» cz. melodráját szavalta. A mélabús darab helyes előadása, a szavalónak bájos megjelenése és a jeles zongorakiséret a hallgatóság lelkét egészen magokkal ragadták. *Várjon* Gézané — férje, *Várjon* Géza által zongorán kísértetve — szebbnél szebb kurucz- és egyéb magyar dalokat énekel. Tisztán csengő, kellemes és nagyterjedelmű hangja igazán nagy élvezetet szerzett hallgatóinak, kiknek zajos tapsaira ráadásul még pár gyönyörű dalt adott elő. *Nedved* Gusztáv czimbalmon «Fővárosi induló»-t játszott, és később is — egyszerre több hangszeren játszva — a közönségnek sok élvezetet szerzett. Végül a közönség, lelkes hangulatban, a Szózatot énekelte el. Utána vacsora, majd igen kedélyes táncmultság következett, mely a közönség jórészt hajnalig együtt tartotta.

— **A magyar újságírás szenzációja!** A NAP a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérérlhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponként 125,000 példány! Egy szám 2 krajczár. A NAP előfizetési ára: Egy évre 16 K., fél évre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 fillér.

— **A zártkörű francia színelőadások** közül az ez idénybeli első márcz. 20-ikán folyt le. Előkelő hölgy- és férfiközönség töltötte meg az Erzsébet árvaház nagytermét, mely csinosan felszítve volt. Igen előnyös újításnak bizonyult, hogy a cs. és kir. 5. sz. gyalogezred zenekara nyitányul és a felvonások között szívesen hallgatott darabokat

játszott. A műsor négy pontból állott, melyek közül kettő két jeles szerzőnek: Molière-nek és Labich-nak vígjátéka volt. Az előadás kezdetén egyik növendék igen formás és jól előadott beköszöntőt mondott. Majd a «La cigale et la fourmi» (A tücsök és a hangya) cz. párbeszéd következett. A két fiatal előadó szerepét jól tudta; mindkettő teszére talált, mit stílszerű jelmezek is előmozdítottak. Molière-nek «L'Avare» (A fővény) cz. vígjátékában úgy Harpagon, mint La fièche személyesítői helyeiket jól megállították. A legnagyobb hatást a «La grammaire (A nyelvtan) című vígjáték kellette. Ügyesen játszották szerepeiket Poitrinas akadémiai elnöknek, Caboussat-nak és Blankának ábrázoló; s megérdemelt tapsokat arattak, mit helyes öltözékek és ügyes maszkjuk is fokoztak. De nem feledkezhetünk meg Machut és Jean inas személyesítőiről sem, kik az ügyes összjátékhoz szintén hozzájárultak. A szép előadást *Tester* Zsófia nyelvtanítónőnek köszönhetjük, ki igazán fáradhatatlan buzgalommal azon van, hogy növendékeinek a francia nyelv gyakorlati alkalmazására s a hibátlan és folyékony francia beszédre ezúton is alkalmat nyújtson.

— **Szalonkázáshoz** töltények 9, 10 és 11 fillérjével darabonként *Theiss* Árminnál Eperjesen, Fő-utca 58-ik sz. alatt kaphatók.

— **Jutalmazott gazdasági cselédek.** A földművelésügyi miniszter a f. évben ismét 50—50 korona jutalmat és díszoklevelet adományozott a következő két gazd. cselédnek és egy gazdas. munkásnak: *Gercsely* András tapolyhanusfalvi lakos, ki a gróf Dessewffy-testvérek gazdaságában 56 esztendő, *Pacska* András istváni lakos, ki a margonyai gazdaságban 41 évig, továbbá *Anderkó* János tótszéki lakos, ki Klein Simon tótszéki bér gazdaságában 34 évig szolgált. Ezen jutalomdíjakat és díszokleveleket *Semsey* Boldizsár, Sárosvármegye főispánja fogja márcz. 29-ikén d. u. 1/2 3 órakor, a gazdasági egyesület igazgatóválasztmányának ugyanekkor megtartandó ülése előtt a jutalmazottaknak kiosztani. A gazdasági közönség ezen cselédjutalmazásra e helyen is meghívatik.

— **Iső állami ezüstéremmel kitüntetett** telivér sárga orpington-tyúk és óriási pekingi kacsá *keltető-tojások*, valamint *fajtisztavalyi ivadékok* kaphatók *Bielek* Zoltán fajbaromfi-tenyésztésében, Eperjes, Szabeni-út 30. szám.

— **Riasztó hír a Poprádról.** Sárosvármegye alispánja sürgőnyt kapott Palocsáról, hogy ott a Poprád jege megállott és összetorlódtott. Egy század katonaságot Eperjesről még szerdán ki-rendeltek, és délután az államépítészeti hivatal részéről *Halász* Lipót kir. mérnök is a helyszínére ment. Palocsán egy házat a víz már egészen elöntött, az udvarokba is behatolt, úgy, hogy többeket kilakoltatni kellett. Csütörtökre azonban a víz 40 cm.-rel szállott; s így remélhető, hogy további rongálások nem lesznek. De az 1 km. hosszú, veszedelmes, nagy jégtorlasznak eltávolítása céljából, a hadügyminiszter rendeletére, Budapestről Palocsára pénteken reggel utászkatonák érkeztek, fölszerelve vas-csónakokkal (pontonokkal) és robbanó-szerekkel.

— **Igazán gyönyörű volt az este,** de ma már bűnhődöm kell érte. Nem maradhatok többé a szabad levegőn, a nélkül, hogy éjjel ne köhögjek; nem tudok aludni és napokon át nyomorultul érzem magam. — Ugyan, kedves Nagysád! Hát miért nem használ Fay-féle eredeti szódéni ásvány-pasztillákat? Ajánlom, hogy mialatt a szabadban ül, néhányat szopogasson, azután elalvás előtt még egy-kettőt és meg fogja látni, hogy a köhögés nem fogja többé gyötörni és kitűnően fog aludni. Fay eredeti szódéni ásvány-pasztillát dobozongint 1 kor. 25 fillért minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvíz-üzletben vásárolhat. Magyarország és Ausztria részére fő-képviselet: Guntzert W. Th. Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **Orosz-lenvetőmag.** A földművelésügyi miniszter, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület kérelmére, 100 métermázsza orosz-lenvetőmagot bocsátott az egyesület rendelkezésére, kedvezményes áron való kiosztás céljából. Ennek kiosztásával a Sárosvárm. Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetét bízták meg. Felhívja a gazdaközönséget, hogy sükséglendő vetőmagját nevezett szövetkezetnél Eperjesen szerezzék be. A lenvetőmag a jelentkezés sorrendje szerint fog kiosztatni.

— **«Gillette»** amerikai önbortváló-készülék 12 darab dupla pengével 23 koronáért kapható *Bülich* Ferencznel, Eperjes, Fő-utca 63. sz.

— **A tolvajbűn bűnhődése.** *Diniss* Istvánné már többször büntetve volt, mégis nemrég ismeretlen károستól rézmozsarat, törőt és fazekat lopott. Az eperjesi törvényszék őt hathavi börtönrre ítélte. A mozsarat és törőt tulajdonosuk a rendőrségnél átveheti.

— a tavasz munkái fektetés kiinduló találkozás a közfő

— czon a

— **gár** államp. Kemp. Porosze az amek kötelek Szilvia

— és a fő szervez által! a gyóg kozik, eredő b nak és vedő e módrol ingeny kinek Budape való hi

— kőmive Eperjes tartózk

— **ből.** gyűlési időjárás utolsó t

— február felében ruár vé az időj remélh hangza mányban ne A szar emelke az élér a gabn volt; az

— Márku. Kertés legkiva Kerpel bizos ránczo simává Nem z 1 üveg gyógyi finomí Eperje

— *Wald* rendőr nél föl nevet

— lőrincz árústó 70 ké értéké Nagy úton bekisé egyrés a tolv

— kik ro fűvódá vagy e *Seidl* el. Eg vételle Bécs, határo és alá

— Az epe ide kis elzárás

— **A kassa-hegyaljai vasuton** a tavasz beálltával fokozott mérvben folynak az építési munkálatok. Már e héten megkezdik a talpfák és sínek fektetését, még pedig Szerencstől és Hidasnémetitől kiindulva. A nyár beálltára Abaújszántó körül össetalálkozik az építés s a vasút még a nyár folyamán a közforgalomnak átadható lesz.

— **Szemgyógyintézet** van Miskolcra a csabai-úti szanatóriumban.

— **Új és megszűnt állampolgárok vármegyénkben.** A magyar állampolgárság kötelekbe fölvették: Reich Lázár és Kempler Kaufmann Kaszziel Galicziából, Firlay Antal Poroszországból és Ferbstein Dávid visszahonosítás útján az amerikai Egyesült-Államokból. A magyar honosság kötelekbe elbocsátottak: Pribula János schibitzi (Osztr.-Szlávia) és Müller Adolf wieni lakosok.

— **Az igazi tavasz.** Még néhány nap és a föld fölszabadul a tél bilincsei alól. Vajha a beteg szervezet is megújodhatnék, miként a természet a tavasz által! Balga ember, ki, ha beteg, lemond a megújulás, a gyógyulás reményéről. Ez elsősorban azokra vonatkozik, a kik bármilyen idegbetegségben, vagy ezekből eredő bajokban szenvednek. A reménységnek, a bizalomnak és a gyógyulásnak biztos módját tárja fel a szenvedő emberek előtt az «Értekezés a villamos gyógy-módról» című, rendkívül érdekes könyv, a melyet ingyen és bérmentve, zárt borítékban küld meg bárkinek az *Elektró Vitalizer* Orvosi Rendelő-Intézet, Budapest, Károly-körút 2., telemelet 50. sz., ha lapunkra való hivatkozással azt egy levelezőlapra kéri.

— **Hűtlen tanonc.** *Prokop* József kőművestanonc Kassán gazdájától 50 koronát ellopván, Eperjesre szökött, és itt ismeretlen nevű kedvesénél tartózkodik.

— **A mezőgazdaság életkörülből.** Sárosvármegye alispánja a márcz. 22-iki közgyűlésnek jelentette, hogy «az elmúlt negyedévben az időjárás állandóan hideg jellegű volt, különösen január utolsó napjaiban jelentkeztek a télnek leghidegebb napjai; február havában többször havazott s február második felében különösen erős északi szelek uralkodtak; február végén, illetve márczius első napjaiban megnyílt az időjárás és kezdetét vette az olvadás. A vetések remélhetőleg jól teleltek, ez ellen panaszok nem igen hangzanak. A vármegye területén több helyen takarmány- és szalmahiányról is hangoztattak panaszok, azonban nem olyan mértékben, mint az előző esztendőben. A szarvasmarha-, sertés- és juhárak az utóbbi időben emelkedtek, úgyszintén nagy, szokatlan magas ára volt az élelmiszerek- és állati termékeknek. Vármegyénkben a gabnaforgalom január és febr. hónapban igen csekély volt; az árak különösen febr.-ban igen magasra szöktek.»

— **Küry Klára, Petrás Sári,** Márkusné Szoyer Ilona, Sz. Varsányi Irén, Góthné Kertész Ella, Ötvös Gitta, P. Gazsi Mariska stb., hazánk legkiválóbb színésznőinek nyilatkozatai igazolják a Kerpel-kézfínomító kellemes használatát s gyors és biztos hatását. Vörös, fagyos, felrepedt, érdes, durva, ráncos kezek 3 nap alatt ragyogó fehérré és bársonymivá lesznek a Kerpel-kézfínomító használata által. Nem zsíros és nem ragad, tehát nappal is használható. 1 üveg ára 90 fillér; 4 üveget bérmentve küld Kerpel-gyógytár, Budapest, V., Lipót-körút 28. Kerpel-bőr-fínomító mosdószappan 3 darab 1 korona 30 fillér. Eperjesen kapható *Palesch* Árpád czégnél.

— **A ki marhalevelet hamisít.** *Waldmann* Joel bábafelelő korcsmárost az eperjesi rendőrség közokirathamisítás miatt a kir. ügyészség-nél följelentette, mert marhalevelén a «Hankó János» nevet kivakarta és oda saját nevét írta.

— **Póruházi tolvaj.** *Nagy* András lőrinczfalvai születésű napszámos *Zaruba* József késárústól az abosi állomás III. oszt. várótermében éjjel 70 kést, 35 lakatot, 3 órát és 20 bicskát 40 kor. értékben ellopott. *Zaruba* a lopást később észrevevén. *Nagy* András egész Eperjesig üldözte és itt a Kassai-úton czirkáló rendőrnél panaszt tevén, ez a tettést bekísérte. Találtat nála 30 kést, 25 lakatot és a tárgyak egy részének eladásából befolyt 5 koronát. A rendőrség a tolvajt a járásbírósnak átadta.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-füvődásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan *Moll A* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Megbüntetett kivándorló.** Az eperjesi rendőrség a lubotényi határrendőrség által ide kísért *Galmis* István 21-éves kőművest nyolcz napi elzárásra és 50 kor. pénzbüntetésre ítélte, mert külföldi

útlevél nélkül Amerikába vándorolni próbált, hogy katonáskodnia ne kelljen. Keresztapja, ki a kivándorlást elősegítette, 50 kor. pénzbüntetést kapott.

— **Tolvaj cigány.** *Makula* Kálmán cigány az özv. Huszovszky Károlyné házában lakó *Becht* József tanár szekrényéből szalonnadrágot és mellényt 33 kor. értékben ellopott. Huszovszky Irén a lopást észrevette, de a cigány megszökött. Később őt kézrekeríteni sikerült, mikor is tettét tagadta, de a szembesítés után beismerte. A kir. ügyészségnek átadták.

— **Elzúllott fiú.** *Lyasuvka* Ádám 13-éves fiút az eperjesi rendőrség a kassai állami gyermekmenedékházba szállította. Ő u. i. teljesen elzúllott, rossz hajlamú. *Stoffa* János városi erdőszolgánál, mint tehénpásztor szolgált. Gazdájától 1908. júliusban 5 koronát, most márcziusban pedig az ablak betörése után 3 kor.-t és saját cselédkönyvét ellopta. Egyidejűleg meg is szökött, de utóbb Dubraván letartóztatták.

— **Sárosvármegye új ebtartási szabályrendeletét,** mely a kis- és nagyközségekre vonatkozik, a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg jóváhagyta. Az új szabályrendelet életbeléptetése és az ebadónak már az új szabályrendelet szerinti kivételei iránt vármegyénk alispánja a szükséges intézkedéseket megtette.

— **Az útlevél-forgalom** Sárosvármegyében mult évi december 1-jétől ezévi február végéig összesen 380 db útlevél volt, még pedig férfiak részére 278, nők részére 102 db. Az elmúlt év hasonló időszakában kiadott 251 db útlevél, még pedig: férfiak részére 194, nők részére 57 db. Így tehát ezidén 129 db útlevéllel több lett kiadva.

— **Tűz Sárosvármegyében** 1908. decz. 1-jétől febr. végéig 11 községben összesen 12-szer fordult elő, még pedig: Kisszeben szab. kir. városban, Pécsújfalu, Jakabvágása, Szedikert, Gyertyán-pataka, Nagysáros, Kelembér, Bartosfalu, Héthárs, Felsőcsernye és Karácsonmező községekben. Az elhamvasztott vagyon nagyrészt biztosítva volt.

— **Lóosztályozás Sárosban.** A honvédelmi miniszter a lovak és járművek összeírását, úgyszintén a lóosztályozást elrendelvé, az összeírások most vannak folyamatban. A lóosztályozás, a kassai cs. és kir. 6. hadtestparancsnoksággal egyetértően megállapított működési terv szerint, május 1-je és 24-ike közötti időközben fog megtartatni.

— **Alispánunk nyilatkozata** vármegyénk elhalt tisztviselőiről a rendszeres negyedévi jelentésben a következő: «Súlyos veszteség érte vármegyénket és a vármegyei tisztikart dr. *Steinauer* János tapolyi járásorvos gyászos elhunytával, a ki élete tava-szán, pályájának kezdetén lett hivatásának áldozata, és *Tivadar* Lajos központi írnok elhalálozásával, a ki számos éven át szorgalmas munkása volt vármegyénknek.»

— **Az eperjesi vértanúk** emlékének megőrkítésére az 1908. év folyamán még a következő adományok érkeztek be: Baranyavármegye gyűjtése 3 kor. 58 f.; Biharvármegye adománya 50 kor., Eperjes-városi és vidéki ev. egyházak és az eperjesi ev. I. egyház koszorúmegváltás címén 36 kor. 40 fill., Sárosvármegye adománya 50 kor.; összesen 139 kor. 98 fillér. Legutóbbi kimutatásunk szerint a gyűjtött összeg 6289 kor. 86 fill. volt és így a mostani végösszeg, vagyis a beérkezett adományok főösszege: 6429 kor. 84 fill. Eperjes, 1909. márczius 17. *A tiszai ág. h. ev. egyházkerület eperjesi Kollégiumának pénztára.*

— **Új bobsleigh-pálya Tátralomniczon.** A kincstár a nyár folyamán Tátralomniczon teljesen modern bobsleigh-pályát épített. Ennek hossza 5 kilométer lesz.

— **Rákóczi-korabeli eperjesi ügy a képviselőház előtt.** A képviselőház kérvényi bizottsága a napokban Hrabovszky Guidó elnökével ülést tartott. Elsőnek Hermán Ferenc ismertette báró Radvánszky Géza kérvényét. A család nevében a Rákóczi-féle szabadságharcok idejében családjára büntetéképpen mért faizás és bírságok rekompenciáját kéri. A előadó beható és részletes előterjesztése után az elnök *Thaly* Kálmán orsz. képviselőt, niint az akkori kor történetudósát kérte föl a kérvény tárgyának történelmi megvilágítására. *Thaly* Kálmán behatóan ismertette a Radvánszky-családot ért vagyonelkobzás történelmi hátterét és érdekesen ismertette az eperjesi vértörvényszék működését. Itt Radvánszky György is vértanúhálalt szenvedett. Ezután megemlékezett a pozsonyi országgyűlésről is, a melyen az uralkodóház fiagon való örökösödési joga kimondott. Előadta, hogy az országgyűlés az örökösödési jog kimondásának tárgyalásába csak abban az esetben volt hajlandó bocsátkozni, ha a király megszünteti a eperjesi

vértörvényszéket, Caraffát elbocsátja és a fogva lévő hazafiakat szabadlábra helyezteti. Ezt a nemzeti kívánságot azonban tudomására kellett a királynak juttatni. Végre, hosszas tanakodás után, megállapodtak a rendek abban, hogy ezt a, nehéz és kényes missziót két generálisra: az idősb Bercsényire és Zichyre bízzák. A két generális föl is ment Bécsbe, föltárták a helyzetet az uralkodó előtt, a ki erre azonnal intézkedett a vértörvényszék feloszlata iránt. Ezen eredmények után kötötte a kincstár Radvánszky György özvegyével, Máriássy Johanna Katalinnal, a családra sérelmes egyezséget, a melynek következményeire most két rekompenciát a Radvánszky-család, az egyetlen család, a mely abból az időből nem kapta vissza terhes szolgálom nélkül elkobzott birtokait. A többi családok mindannyian azon módon visszakapták elkobzott birtokukat. Ezek alapján *Thaly* a kérelmet méltányosnak találja, és az előadó álláspontjához csatlakozik. A bizottság ezután a kérelmet, mint méltányosat, pártolással terjesztette a Ház elé.

— **Kimutatás** az eperjesi vértanúk emlékének megőrkítésére beérkezett adományok felhasználásáról. Bevétel: Beérkezett adományokból 6429 korona 84 fillér. Kiadások: Markup Béla szobrászművésznek tiszteletdíja 5500 korona, a mészkőtalapzat kőfaragómunkája és szállítása 230 korona 65 fillér, a vasrács 200 kor., az emlékmű téli beborítása 40 kor., a leleplezési ünnepély költségei 872 kor. 46 fill. «Az eperjesi vértanúk emlékműve» cz. füzetnek nyomtatási költségei és egyéb nyomtatványok 917 kor. 46 fill.; összes kiadás: 7760 kor. 57 fill., a mi, szemben a 6429 kor. 84 fillérből kimutatott bevétellel, 1330 kor. 73 fillérenyi, még fedezendő *hiányt* jelent. Eperjes, 1909. márcz. 17. *A tiszai ág. h. ev. egyházkerület eperjesi Kollégiumának pénztára.*

— **Pályázat lábbelire.** A honvédelmi miniszter honvédegyalagsági 1910. évi rendes lábbeli-szükségleteinek 50 §-a a hazai kisiparosok által pályázat útján lesz elkészítendő és szállítandó. Felhívtnak mindama lábbeli-készítő iparosok, kik ebben a szállításban résztvenni akarnak, hogy a kassai kamaránál megtekinthető föltételek értelmében megszerkesztett ajánlataikat április végéig, a kereskedelemügyi miniszterhez való felterjesztés céljából, a kassai kereskedelmi és iparkamarához beküldjék.

— **Az iparsó 1909. évi árai.** A kereskedelmi miniszter a M. Kereskedelmi r.-t., mint a m. kir. sójövődék vezérigynöksége által szódával denaturált iparsó árát 1909-re a következőkben állapította meg. Tiszta iparsó ára 100 métermázsán alul mennyiségben mm.-ként 2 kor. 77 fill., a tisztátalan iparsóé pedig 2 kor. 37 fill. 100 métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél az ár mm.-ként a tiszta iparsónál 2 kor. 40 fill., tisztátalan iparsónál 2 kor.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos, egyes. titkár.

Magyar ifjúság!

A nemzet ifjúsága 60 év előtt kivívta Magyarország politikai szabadságát, lerázta a zsarnoki önkény nyomasztó igáját; reánk hagyta, hogy az ország boldogulásának másik nagy tényezőjét, az ország gazdasági önállóságát kiküzdjük.

A nagy munkát keresztül kell vinnünk!

Meg kell szerezniünk hazánk gazdasági függetlenségét, mert a haladás nem tűri a függőségi viszonyt; Súlyos állapotok uralkodnak e téren!

Hazánk évszázadok óta nehéz járom alatt görnyed! Idegen országok nemzetünket kiaknazzák, gazdasági fejlődésünket, hazánk iparának, kereskedelmének felvirágzását megakasztják. Elárasszák országunkat idegen iparcikkeikkel, melyeket pedig a magyar munkás keze is elő tudna állítani.

Milliók vándorolnak ki évenként az országból!

Miért túrjuk tétlenül az ország ipari kizsákmányolását? Miért nem lépünk mi is teljes erkölcsi erővel, komoly, czéltudatos munkával a küzdőterre?

Fogjunk össze, sorakozzunk valamennyien a *Sorompó* zászlója alá, a melynek nemes célja a magyar ipar naggyá tétele, külföldi iparcikkeik kiküszöbölése.

Legyen minden tüz hely egy vátmerület! Allítsatok sorompót küszöbeitekre, e sorompó tartson távol tőletek mindent, mi nem honi. E sorompó legyen a jövődő Magyarország alapköve.

Magyar ifjúság!

Ti reátok vár gazdasági önállóságunk megalapozása, ha ti akartok, akaratotok nyomán gyümölcs terem! Alakulásunkat *folytó hó 28-ikán d. e. 11 órakor* a városi Vigadó nagytermében — méltóságos *Semsey*

Boldizsár főispán úr elnökle, *Semsey* Boldizsárné öms., *Bánó* Aladárné öns. úrasszonyok, dr. *Vályi* János önmagmeltósága gör. kath. püspök, *Kraysell* Aladar polgármester, dr. *Szlavik* Matyás koll. igazgató, dr. *Mikler* Károly jogak dékán, *Uhlavik* Matyás törvsn. elnök, dr. *Csatary* Ágost egyet. magántanár, *Tergina* Gyula kir. tanfelügyelő urak védnöksége alatt — következő programmal tartjuk meg:

1. Magyar dal. Előadják az állami tanítónőképző-intézet növendékei.
2. Elnöki megnyitó. Tartja *Semsey* Boldizsár főispán úr.
3. Alkalmi beszéd. Tartja dr. *Mikler* Károly úr, jogakad. dékán.
4. Tulipán-Szövetség budapesti kiküldöttjének felszólalása.
5. Dr. *Téglás* Gézának, a budapesti Sorompó elnökének beszéde.
6. Beszámoló az eddigi szervezkedés előmunkálatairól.
7. Megalakulás és tisztikar megválasztása.
8. Szavaltat Tartja *Grün* Bertalan joghallgató.
9. Intézeti kiküldöttek csatlakozásának bejelentése.
10. A megalakult Sorompó üdvözlése a Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesület budapesti és eperjesi kiküldötte által.
11. Zárzó.
12. Humusz.

Kérjük a főutcai háztulajdonosokat, hogy házikat már folyó hó 27-ikén lobogózzák fel valamint tudatjuk, hogy a budapesti kiküldöttek tiszteletére a «Fekete-sas»-ban t. hó 27-ikén, este 8 órakor ismerkedési estélyt rendezünk.

Eperjes, 1909 évi március hó 23-ikán.

Hazaifas üdvözléssel:

EPERJESI TULIPÁN SZÖVETSÉG EPERJESI JOGHALLGATÓK
MAGYAR VÉDŐEGYESÜLET. TESTÜLETE.

Menyasszony-selyem 1 kor. 35 fillértől méterenkint, minden színben Postadjimmentesen és már megvámolvva, házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyemgyáros, Zürich.

Felelős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.*

Vesebajknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bőr és Lithion tartalmu
GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

kittűn sikerrel használtatik.

E forrás kiváló tulajdonságai:
Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 „	40 „
1 „	48 „
Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:	
1/2 literes palack	6 fillér
3/4 „	7 „
1 „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Modern

3-szobás lakás
májusra kiadó Engländer Adolfnál.
Szebeni-út 22. szám.

1540—1908. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak 1908 évi Sp. I. 895/3. sz. végzése folytán dr. Weiszer Emil ügyvéd által képviselt Dahlström Károly felperes részére 770 kor. 10 fill. tőkekövetelés jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 812 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1908. V. I. 694/5. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglatlók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán, Eperjesen (Kassai út 22. számú házban) leendő megtartására határidőül 1909. évi április 3-ik napjának délelőtti 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívattak mindazok, kik az elővezendő ingóságok vétel-árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttéknél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1909. március 17.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

Kereskedelmi iskolát végzett leány,

ki gyorsírás s gépírás gyakorlottsággal bír, ily minőségben már alkalmazva volt, valamint a magyar és német levelezésben jártas,

irodai állást

keres. — Szíves ajánlatok Klein Rózsi, Sebeskellemesi rét cím alatt kéretnek.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérielhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Felelős szerkesztő: HACSÁK GÉZA.

Naponkint 125,000 példány!

Egy szám: 2 krajczár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . . . 16.- K | Negyedévre . . . 4.- K
Félévre . . . 8.- K | Egy hónapra . . . 1.40 K

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1 1/2-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle Antinicotin-czigarettahüvelyek fadóboxban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadóbox egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Magánkézből eladó

egy 428 négyszögöl területű, szép
félemeletes ház

a Petőfi-utcában — jutányos vételár és fel-
telek mellett.

Bővebbet dr. *Neuwirth* Zsigmond eperjesi
ügyvédnél.

Nádparipa- liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arczbőr
biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

Figyelem!

Szólóoltványt, szőlő-
vesszőt ne rendeljen
addig, míg tőlem ár-
jegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok
ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 54.

A Lőesei-úton,
a volt Glücksmann-féle házban
1 üzlethelyiség raktárral,
2 terményraktárnak alkalmas raktár-
helyiség,

1 négy-szobás és 1 két-szobás lakás,
1 tágas istálló kocsis-lakással,
2 petroleum-pincze,
kerthasználat

azonnal vagy április hó 1-jétől együttesen
vagy külön-külön **bérbeadó.**

Bővebbet *Troszler Kálmán* fűszerkereske-
désében, *Eperjesen.*

Esszenciákat

szállítók kiváló minőségben,
bárminemű *szeszestálók,*
íjnom táblalikorok és spe-
cialitások azonnali biztos
elkészítéséhez. Ezenkívül aján-
lok vegyileg tiszta

80^o0-os
eczetesszenciákat

pikáns erős eczet előállításá-
hoz. Receptek és falragaszok
ingyen mellékeltek. — Ár-
lapok bérmentve.

Carl Philipp Pollak

Szolid, szakavatott kép-
: viselők kerestetnek! **PRAG, Mariengasse 18.**

PÁSZTORY ÉLŐVIRÁG-
KÖTÉSZETE.
Telefon 57-33.

Csokor- és koszorúkötésért az ország-
ban legtöbb első díjjal kitüntetve. ..

Budapest, Rákóczi-út 3. sz. Nemzeti Színház.
Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet
fordítok. ..

A legjobb padlómaáz

FRITZELACK

Tartós! Elegáns! Kiadó!
Használatban a legolcsóbb!

Tudományos folyóiratokban hygienikus tulaj-
donságánál fogva elismerőleg van említve!

Raktár:
LEFKOVITS EMIL kereskedőnél, EPERJES.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefű-czukorkánál.

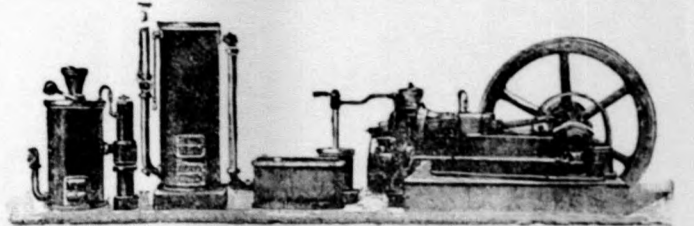
Vasárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Főügynökség.

Egy, a biztosítás minden ágazatában mű-
ködő régi, előkelő biztosító-társaság Eperjes
és vidékére ügyes

== főügynököt ==
keres. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYÁR
Bécs, XX. Dresdnerstr 81-83.
Magyarországi fióktelep:
Budapest, Podmaniczky-u 18.

SZIVÓGÁZMOTOROK.
A jelenkor legolcsóbb üzeme, 2-3 fillér üzemköltség óra-őreként.
Elismert elsőrendű, szolid gyártmány. 1000-nél több telep üzemben.
Szivógázmotoraink a többek között a következő helyeken tekinthetők
meg üzemben:

László Károly Nagyhódos, Szatmár mellett, 35 HP, domahidi Domahidy
Sándor Domahida, 16 HP, Takács Imre Hevespáztó, 60 HP, Rosmann
Samu Mocs, Kolozs m., 40 HP, Jung Antal Csanádapátfalva, 30 HP,
Herczeg József Magyarbányhegyes, 30 HP. szivógáztelep.

Benzinmotorok. Benzinlokomobilok.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Teljesen befizetett részvénytőke
60 millió korona;
tartálékalap
35 millió korona.

A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja
Fő-utca 45. (saját házában)

foglalkozik a bankszakma összes ágaival.

TAKARÉKBETÉTEKET
jelenleg **4%-kal netto** kamatoztat.

(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portó-
mentes átutalására kívánságra azonnal beküld.)

Hivatalos órák: délelőtt 8¹/₂-12-ig.
délután 2¹/₂-4 ..

szívesen vásárol! a gazda, mert azal időt és pénzt takarít meg.

Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

- „Milwaukee“ kéveköto aratógép,
- „Milwaukee“ marokrakó aratógép,
- „Milwaukee“ fűkaszaló gép,
- „Milwaukee“ acélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee“ köszörülőgép,

melyek az egész világon és utabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbat
vannak elismerve.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Legbizható ügynökök és képviselők az ország minden részébe
kerestetnek.

Megkeresések Budapest, Főposta postafiók 121. sz. intézendők.

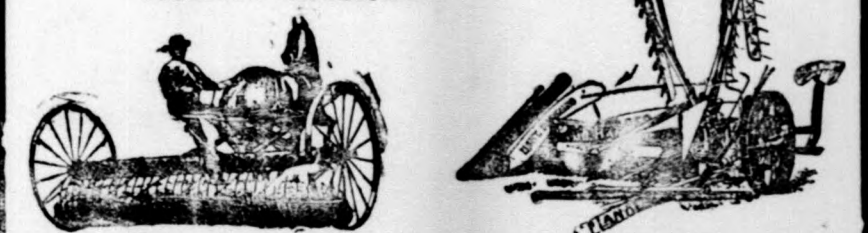
a mezőgazdaságban csakis kitünő minőségű gazdasági gépek
használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhely-
tulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig:

- „PLANO“ kéveköto aratógépek,
- „PLANO“ marokrakó aratógépek,
- „PLANO“ fűkaszaló gépek,
- „PLANO“ acélgereblyék önműködő kiürítéssel,
- „PLANO“ köszörülő készülékek eladásával jó
jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért,
legjobb szerkezetért és kitünő anyagért.
Megbizható ügynökök az ország minden
részében kerestetnek.

Megkeresések: Budapest, főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

1639—1909. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pályázatot hirdetek:

1. a havi 70 koronával díjazott *1-ső osztályú díjnoki*, és
2. a havi 80 koronával díjazott *vízvezetési végrehajtói* állásokra.

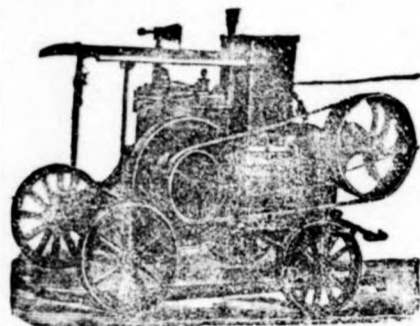
Okmányilag igazolható az életkor, az erkölcsi és egészségi állapot és végül az eddigi alkalmaztatás.

A számvevői, illetve adóügyekben való járasság előnyt biztosít.

A pályázati kérvények Eperjes sz. kir. város polgármesteri hivatalához czimezve, folyó évi április 9-ik napjáig bezárólag benyújtandók.

Eperjesen, 1909. március 25.

Krayzell Aladár,
polgármester.

GNOM-MOTOR

4000-nél több üzemben. Legegyszerűbb, szolid építés. Villamos gyújtó. Gépszem szükséges. Legcsekélyebb fogyasztás. Kedvező fizetések. Prospektus ingyen. :: ::

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társ.
Bécs, VI 2, Gumpendorferstrasse 72.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vertiginus, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuorszólási szer közhívné, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy öozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr gyökere gondozására és a legújabb úg gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Videki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívné, oszónál és meghűléseknel, bedörzsölés-keppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszolván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D: Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

QUALITÀ EXTRA SUPERIORE

ALESSANDRIA (ITALIA) MARCA DEPOSITATA

Borsalino

Grand Prix Paris 1900

Szives tudomásul!

Félrevezetések elkerülése végett kérjük gyártmányaink bevásárlásánál, melyek

BORSALINO-KALAP

név alatt világszerte ismeretesek, az itt látható védjegyeinkre és a bőrből nyomott névjelzésre ügyelni.

Oly kalapok, melyek ezen védjegyek s a bőrjelzés nélkül mint BORSALINO-KALAPOK hozatnak forgalomba, nem a mi gyártmányaink.

BORSALINO GIUSEPPE & FRATELLO SOCIETÀ ANONIMA

KALAPGYÁR (Alapított 1857.)
ALESSANDRIA (Olaszország).

ANTICA CASA FONDATA NEL 1857

QUALITÀ SUPERIORE

ALESSANDRIA (ITALIA) MARCA DEPOSITATA

Eperjesen kapható: SCHWARCZ EDE úrnál.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha-padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipő-krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

BOHRANDT J. V. czégnél, EPERJES.

Igló: Fogyasztási szövetkezet. — Kassa: Ifj. Novelly Sándor utóda. — Kisszeben: Kassevits J. János.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fából és stílusban, úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,
luxus-, fantasia- és álbutorokból, szövegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szövegek- és jüggönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutor-berendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menegasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviselőlet

Abaúj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kitünő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, furdőhelyek és villák berendezésére.

Képes arjegyzék kivanatra bérmentve.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.